

ELEKTROENERGETYKA	NORMA BRANŻOWA	BN-75
	Sprzęt elektroinstalacyjny Oprawki gwintowe, okrętowe do lamp elektrycznych	3063-14
	Wymagania i badania	0483
		Grupa katalogowa VI-63

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są ogólne wymagania i badania dotyczące opravek do lamp elektrycznych z trzonkiem gwintowym E14, E27 i E40 na napięcia znamionowe do 750 V i prądy znamionowe do 16 A przeznaczonych do instalowania na jednostkach pływających morskich, portowych i śródlądowych.

1.2. Określenia - wg PN-68/E-93401 i PN-72/E-01050.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Podział - wg PN-68/E-93401.

2.2. Oznaczenie

2.2.1. Sposób budowy oznaczenia. Oznaczenie powinno zawierać symbole zgodne z PN-68/E-93401 uzupełnione literą M, wielkością tutei gwintowej oraz numerem niniejszej normy.

2.2.2. Przykład oznaczenia oprawki gwintowej, okrętowej (M) zwykłej, metalowej do przykręcania z gwintem E27 na prąd znamionowy 4 A (4 A) i znamionowe napięcie 250 V (250 V):

OPRAWKA METALOWA DO PRZYKRĘCANIA
E27-4A-250V-M BN-75/3063-14

3. WYMAGANIA

3.1. Główne wymiary - wg PN-68/E-93401 p. 3.10.

3.2. Budowa. Stosowanie łączników i gniazd wtyczkowych w oprawkach jest niedozwolone.

3.3. Odporność na wilgotne gorąco stałe. Oprawki powinny być odporne na wilgotne gorąco stałe.

Wymaganie to uważa się za spełnione, jeżeli oprawki przejdą z wynikiem dodatnim próbę wg 5.4.2.

3.4. Nagrzewanie się części wiodących prąd. Styki oraz inne części wiodące prąd powinny być tak zbudowane, aby ich przyrost temperatury przy obciążeniu prądem probierczym nie przekraczał 25°C.

3.5. Odporność na prądy pełzające. Części izolacyjne, na których są mocowane części pod napięciem oraz części izolacyjne stykające się z częściami pod napięciem powinny być wykonane z materiału odpornego na prądy pełzające, przy czym porównawczy wskaźnik odporności CTI wg PN-74/E-04407 powinien być nie mniejszy niż 300 V.

3.6. Wytrzymałość na zimno. Oprawki powinny wytrzymać działanie temperatury -40°C.

Wymaganie to uważa się za spełnione, jeżeli oprawki przejdą z wynikiem dodatnim próbę wg 5.4.5.

3.7. Wytrzymałość na udary mechaniczne. Oprawki powinny być wytrzymałe na udary mechaniczne.

Wymaganie to uważa się za spełnione, jeżeli oprawki przejdą z wynikiem dodatnim próbę wg 5.4.6.

3.8. Wytrzymałość na wibracje sinusoidalne. Oprawki w stanie gotowości do pracy i w stanie największej podatności na wibracje powinny być wytrzymałe na narażenia w warunkach próby wg 5.4.7.

3.9. Odporność na korozję. Części metalowe powinny być wykonane z materiałów odpornych na korozję lub skutecznie zabezpieczonych odpowiednimi powłokami ochronnymi.

Wymaganie to uważa się za spełnione, jeżeli wyrób przejdzie z wynikiem dodatnim próbę wg 5.4.8.

3.10. Cechowanie - wg PN-68/E-93401 z uzupełnieniem literą M.

3.11. Pozostałe wymagania - wg PN-68/E-93401.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

Pakowanie, przechowywanie i transport - wg PN-68/E-93401.

5. BADANIA

5.1. Program badań

5.1.1. Rodzaje badań - wg PN-68/E-93401.

5.1.2. Zakres badań pełnych i niepełnych oraz kolejność badań podano w tabl. 1.

Zgłoszona przez Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Sprzętu Elektrotechnicznego ELKAM-ELGOS Czechowice-Dziedzice
Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Kabli i Sprzętu Elektrotechnicznego dnia 29 marca 1975 r.
jako norma obowiązująca w zakresie produkcji i obrotu od dnia 1 stycznia 1976 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 17/1975 poz. 57)

Tablica 1

Lp.	Nazwa badania	Wymagania	Opis badania	Wymagania	Opis badania	Zakres badań	
		wg PN-68/E-93401		wg niniejszej normy		pełnych	niepełnych
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Oględziny	3.1; 3.2; 3.8; 3.9; 3.10.5; 3.10.6.2; 3.10.6.6; 3.10.7; 3.10.8; 3.10.9; 3.11; 3.13; 3.18; 3.19	5.4.1	3.2; 3.10	5.4.1	+	+
2	Sprawdzenie wymiarów i odstępów izolacyjnych	3.7; 3.10.1; 3.10.2; 3.10.3; 3.10.4; 3.10.5; 3.10.6.3; 3.10.6.4; 3.10.6.6; 3.13	5.4.2	-	-	+	+
3	Próba montażu	3.10.6.1; 3.10.6.2; 3.10.6.3; 3.10.6.5; 3.10.6.6; 3.10.7; 3.10.8; 3.10.9; 3.11	5.4.3	-	-	+	+
4	Sprawdzenie bezpieczeństwa dotyku	3.8	5.4.4	-	-	+	-
5	Sprawdzenie wytrzymałości na wilgotne gorąco stałe	-	-	3.3	5.4.2	+	-
6	Sprawdzenie oporności izolacji	3.5	5.4.6	-	-	+	+
7	Sprawdzenie wytrzymałości elektrycznej	3.6	5.4.7	-	-	+	+
8	Próba trwałości	3.12	5.4.8	-	-	+	-
9	Sprawdzenie spadku napięcia	3.4	5.4.9	-	-	+	-
10	Próba nagrzewania się części przewodzących prąd	-	-	3.4	5.4.3	+	-
11	Próba wytrzymałości mechanicznej	3.13	5.4.11	-	-	+	-
12	Próba odporności na prądy pełzające	-	-	3.5	5.4	+	-
13	Próba wytrzymałości na zimno	-	-	3.6	5.4.5	+	-
14	Próba odporności na podwyższoną temperaturę	3.14	5.4.13	-	-	+	-
15	Próba odporności na udary mechaniczne	-	-	3.7	5.4.6	+	-
16	Próba wytrzymałości na wibracje sinusoidalne	-	-	3.8	5.4.7	+	-
17	Próba twardości części izolacyjnych	3.9.2	5.4.15	-	-	+	-
18	Próba odporności części izolacyjnych na żar	3.9.2	5.4.16	-	-	+	-
19	Próba odporności na korozję	-	-	3.9	5.4.8	+	-

5.2. Pobieranie próbek. Do badań pełnych należy pobrać sposobem losowym próbkę o liczności podanej w tabl. 2 i poddać ją badaniom w trzech niezależnych grupach.

Tablica 2

Grupa badania	Opis badań	Liczność próbki, sztuk	
		do oceny nowych konstrukcji	w pozostałych przypadkach
1	2	3	4
I	wg PN-68/E-93401 p. 5.4.1 ÷ 5.4.3, 5.4.6 ÷ 5.4.9 i 5.4.11 wg EN-75/3063-14 p. 5.4.1 ÷ 5.4.4	3	3
II	wg PN-69/E-93401 p. 5.4.13 wg EN-75/3063-14 p. 5.4.5 ÷ 5.4.7	2	2
III	wg PN-68/E-93401 p. 5.4.15 i 5.4.16 wg EN-75/3063-14 p. 5.4.8	2	2
Ewentualne powtórzenie prób		-	3
Razem		7	10

5.3. Ogólne warunki wykonania badań - wg PN-68/E-93401.

5.4. Opis badań

5.4.1. Oględziny polegają na sprawdzeniu nieuzbrojonym okiem, czy są spełnione wymagania wg PN-68/E-93401 oraz wymagania wg 3.2 i 3.10 niniejszej normy.

5.4.2. Badanie wytrzymałości na wilgotne gorąco stałe należy wykonać zgodnie z PN-73/E-04550 ark. 03, z tym że kondycjonowanie w próbie wytrzymałości Ca utrzymać przez 4 d wg 2.3.1.

W sprawdzeniu i pomiarach końcowych należy wykonać badania:

- sprawdzenie oporności izolacji wg PN-68/E-93401 p. 5.4.6 bezpośrednio po kondycjonowaniu,
- sprawdzenie wytrzymałości elektrycznej wg PN-68/E-93401 p. 5.4.7 na oprawkach, na których przeprowadzono sprawdzenie oporności izolacji, nie później niż przed upływem 1/2 h od zakończenia kondycjonowania.

5.4.3. Sprawdzenie nagrzewania się części wiadających prąd wykonać wg PN-68/E-93401 p. 5.4.10.

Wynik próby należy uznać za dodatni, jeżeli zmierzone przyrosty temperatury nie przekraczają wartości podanej w 3.4.

5.4.4. Próba odporności części izolacyjnych na prądy pełzające. Próbę należy wykonać wg PN-74/E-04407 przy porównawczym wskaźniku odporności OMI 300 V.

5.4.5. Próba wytrzymałości na zimno. Próbę należy wykonać wg PN-73/E-04550 ark. 01 p. 3 przy

kondycjonowaniu w próbie wytrzymałości -40°C i w ciągu 2 h.

Ocena próby - wg PN-68/E-93401 p. 5.4.12.

5.4.6. Próba odporności na udary mechaniczne. Próbę należy wykonać wg PN-73/E-04550 ark. 05 rodzaju próby Eb dla odporności przy zastosowaniu znamionowych parametrów - udarów tabl. 3 lp. 1:

- przyspieszenie 98 m/s^2 ($10g_n$),
- czas trwania pojedynczego udaru 16 ms.

Oprawki w czasie badania powinny być obciążone prądem nie przekraczającym wartości znamionowej przy znamionowym napięciu roboczym.

Próbę należy wykonać przy wkręconej lampie o odpowiednim gwincie lub sprawdzanie o wymiarach i masie odpowiadających lampie.

Udary powinny działać w 3 kierunkach odpowiadających:

- jednemu kierunkowi udarów w takiej pozycji, aby oś otworu tulei gwintowej była prostopadła do płaszczyzny ruchu stołu wstrząsarki udarowej,
- drugiemu kierunkowi udarów w takiej pozycji, aby oś otworu tulei gwintowej była równoległa do płaszczyzny ruchu stołu wstrząsarki udarowej, a tuleja gwintowa była skierowana wylotem w dół,
- trzeciemu kierunkowi jak w poz. b) z tuleją gwintową skierowaną wylotem do góry.

Liczba udarów dla każdego kierunku - 20.

Wynik próby należy uznać za dodatni, jeżeli w czasie badania nie nastąpi przerwanie obwodu, pęknięcie jakiegokolwiek z elementów oprawki oraz nie stwierdzi się uszkodzeń i obłuzowań części szkodliwych dla dalszej pracy oprawki.

Uszkodzeń lampy nie bierze się pod uwagę.

5.4.7. Próba wytrzymałości na wibracje sinusoidalne. Próbę należy wykonać wg PN-73/E-04550 ark. 06 próba F_{cB1} p. 3.3.1, przyjmując następujące przedziały częstotliwości i amplitudy:

- 5 ÷ 10 Hz - 2 mm,
- 10 ÷ 35 Hz - 0,35 mm,
- 35 ÷ 55 Hz - 0,15 mm

oraz ogólny czas poddawania wibracjom 2 h dla każdego kierunku podanego w 5.4.6a), b), c).

Jeżeli jednak w próbie wg 3.3.1b) nie stwierdzono występowania efektów wibracyjnych, to zamiast próby wg 3.3.1c) należy wykonać próbę F_{cA} p. 2.3.1c),.

Ocena wyników próby - wg PN-68/E-93401 p.5.4.14.2.

5.4.8. Próba odporności na korozję. Próbę należy wykonać wg PN-59/H-04603 stosując zastępczą wodę morską odmiany A wg PN-66/C-06502.

Czas trwania próby powinien wynieść 240 h.

Wynik próby należy uznać za dodatni, jeżeli stopień zaatakowania korozyjnego nie przekroczy stopnia 2 wg PN-57/H-04610.

5.4.9. Pozostałe próby - wykonać wg PN-68/E-93401 kolejności podanej w tabl. 1 niniejszej normy.

5.5. Ocena wyników badań - wg PN-68/E-93401.

6. POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE

Dopuszcza się do dnia 31 grudnia 1975 r. wykonywanie:

- próby wg 5.4.2 (próba wytrzymałości na wilgotne gorąco stałe) wg PN-68/E-93407 p. 5.4.5,
- próby wg 5.4.6 (próba odporności na udary mechaniczne) wg PN-68/E-93401 p. 5.4.14.1,
- próby wg 5.4.7 (próba wytrzymałości na wibracje sinusoidalne) następująco: kompletnie zmontowane oprawki wg PN-68/E-93401 p. 5.4.14.2 należy badać w trzech płaszczyznach jak w 5.4.6 niniejszej normy, z tym że kierunki działania odnoszą się do płaszczyzny stołu wstrząsarki.

Parametry prób podano w tabl. 3.

Próby odporności na drgania należy wykonać dla wszystkich zakresów częstotliwości wg tabl. 3 z płynną zmianą częstotliwości w obrębie zakresu, przy czym czas przejścia zakresu powinien wynosić około 1 min.

Próby wytrzymałości można wykonać jako długotrwałą, stosując parametry wg tabl. 3 kol. 4 i 5 lub jako krótkotrwałą, stosując parametry wg kol. 6 i 7.

Próby wykonuje się przy częstotliwości rezonansowej określonej podczas próby odporności, a w przypadku braku rezonansu - w jednym dowolnym z pierwszych trzech zakresów wg tabl. 3.

Tablica 3

Częstotliwość drgań Hz	Odporność na drgania		Wytrzymałość na drgania			
	amplituda drgań mm	czas próby	próba długotrwała		próba krótkotrwała	
			amplituda mm	czas h	amplituda mm	czas h
1	2	3	4	5	6	7
5÷8	1	niezbędny do sprawdzenia i określenia rezonansu	1,4	450	2,5	9
8÷16	0,5		0,7	220	1,3	4,5
16÷31,5	0,25		0,35	110	0,7	2,2
31,5÷63	0,15		0,2	55	0,35	1,1

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Institucja opracowująca normę - Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Sprzętu Elektrotechnicznego EIKAM-ELGOS Czechowice-Dziedzice.

2. Istotne zmiany w stosunku do PN-64/E-93613 w zakresie oprawek gwintowych

- a) z treści normy usunięto oprawki bagnetowe,
- b) zmieniono wymagania odporności na prądy pełzające,
- c) wprowadzono wymagania PN-73/E-04550,
- d) norma zgodna z przepisami Polskiego Rejestru Statków. Dotychczas obowiązująca PN-64/E-93613 zostaje unieważniona z dniem 1 stycznia 1976 r.

3. Normy związane

- PN-66/C-06502 Zastępcza woda morską
- PN-72/E-01050 Ochrona środowiskowa wyrobów elektrotechnicznych. Nazwy i określenia
- PN-74/E-04407 Materiały elektroizolacyjne stałe. Badanie odporności na prądy pełzające metodą kropłową

PN-73/E-04550 ark. 00 Wyroby elektrotechniczne. Próby środowiskowe. Postanowienia ogólne

PN-73/E-04550 ark. 01 Wyroby elektrotechniczne. Próby środowiskowe. Próba A - zimno

PN-73/E-04550 ark. 03 Wyroby elektrotechniczne. Próby środowiskowe. Próba Ca - wilgotne gorąco stałe

PN-73/E-04550 ark. 05 Wyroby elektrotechniczne. Próby środowiskowe. Próba E - udary mechaniczne

PN-73/E-04550 ark. 06 Wyroby elektrotechniczne. Próby środowiskowe. Próba Fc - wibracje sinusoidalna

PN-68/E-93401 Sprzęt instalacyjny na napięcie nie przekraczające 750 V. Oprawki gwintowe do lamp elektrycznych. Wymagania i badania

PN-59/H-04603 Korozja metali. Próba laboratoryjna odporności na działanie mgły solnej

PN-57/H-04610 Badanie korozji metali. Ocena stopnia skorodowania powierzchni próbek metalowych

4. Autor projektu normy - inż. Józef Gwóźdź Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Sprzętu Elektrotechnicznego EIKAM-ELGOS Czechowice-Dziedzice.